

Nástroje na vyšetření parodontu a chrupu

Bc. Matej Hropko

Základné vyš. nástroje

- Intraorální- ústní zrcátko
- Sonda
- Parodontální sonda
- Sonda na vyšetření furkací
- Sonda hmatová
- Zubolékařská pinzeta
 - + Iné sondy :Nabresova s.,
sonda hmatová



Ústní zrcátko - intraorální, zubní

- Ručka, dřík, pracovní část
- Ploché / zvětšovací
- Speciální- vmontované světlo nebo odsávání
- Dřík je spojen s ručkou pomocí závitů
- Silnější ručka je lepší pro pevnější držení



Použití ústního zrcátka

- Odtáhnutí měkkých tkání- tváře, rty, jazyk
- Nepřímý pohled – vnitřní plochy horních a dolních zubů + distální plochy
- Nepřímé osvětlení – na reflexní plochu dopadá světlo operační lampy – nepřímé osvětlení orálních ploch a distálních zubů
- Prosvětlení – plochy předních horních a dolních 6 zubů

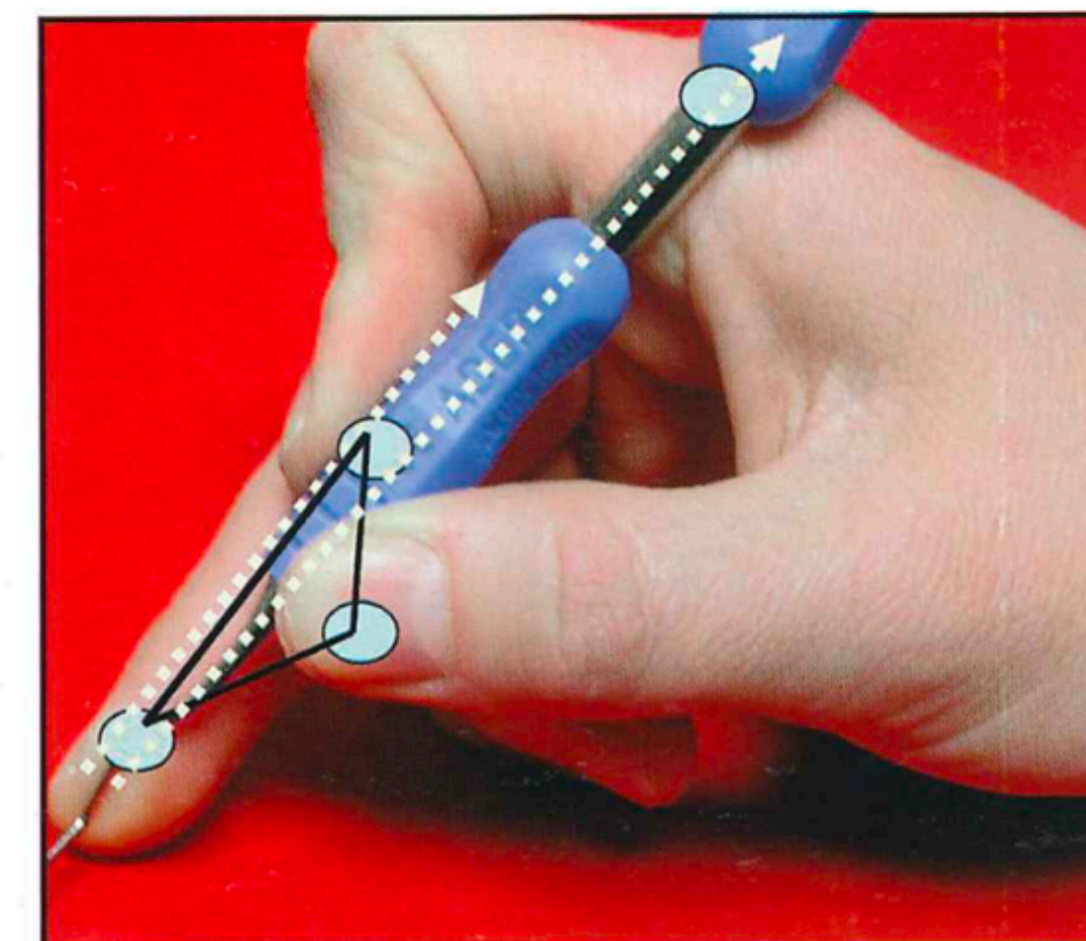


Způsob používání zrcátka

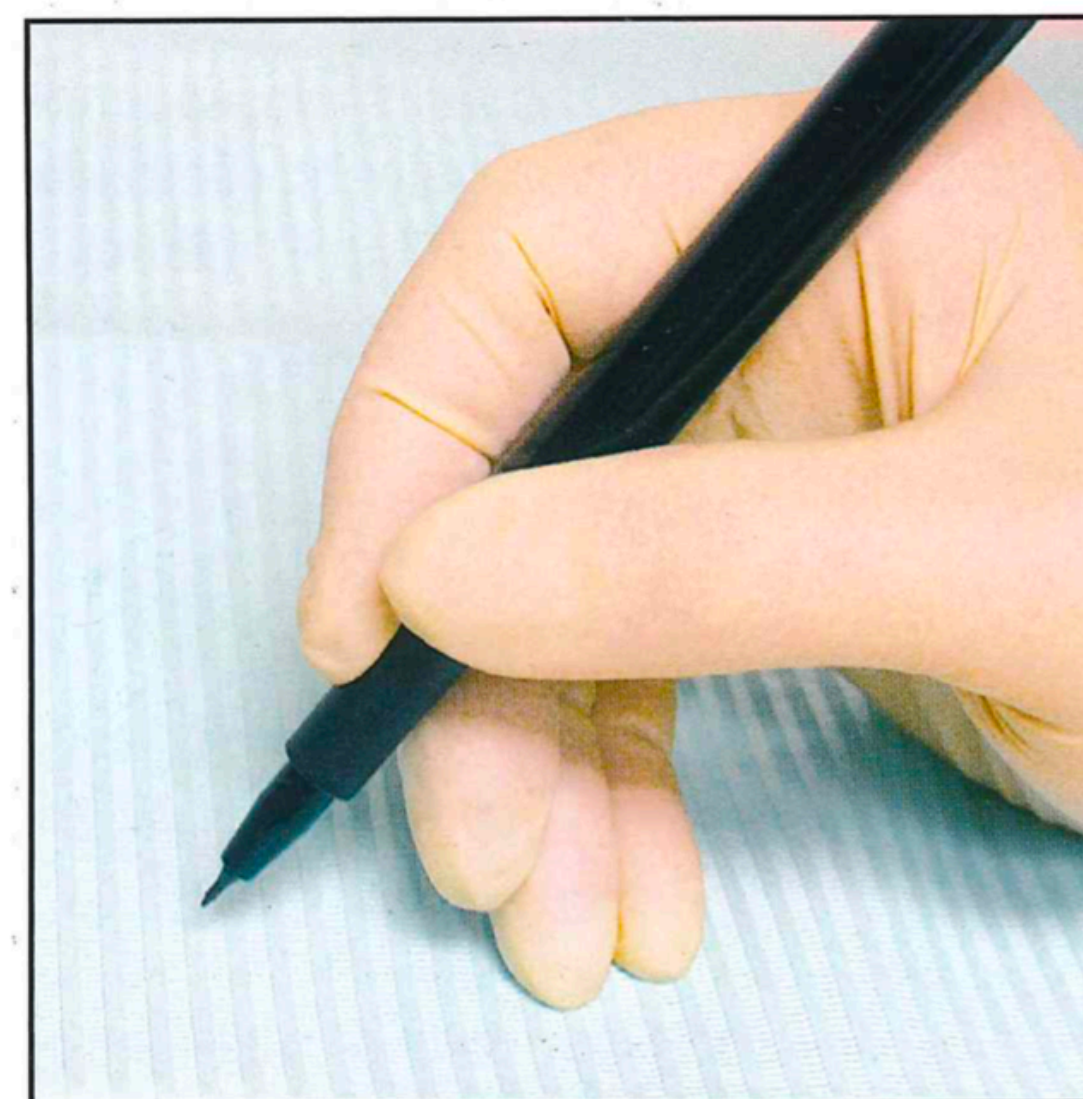
- držení modifikovaným držením pera, případně dlaňové držení
- Vhodné je natřít ústa vazelínou + ústní koutky
- Nedotýkat se zubů – nepříjemné!
- Pravidelně utírat čtverečkem vaty, případně použít roztok proti rosení
- Chránit před poškrábáním!
- Před sterilizací důkladně rozebrat- ručka + zrcátko, důkladně vyčistit, chránit před poškrábáním



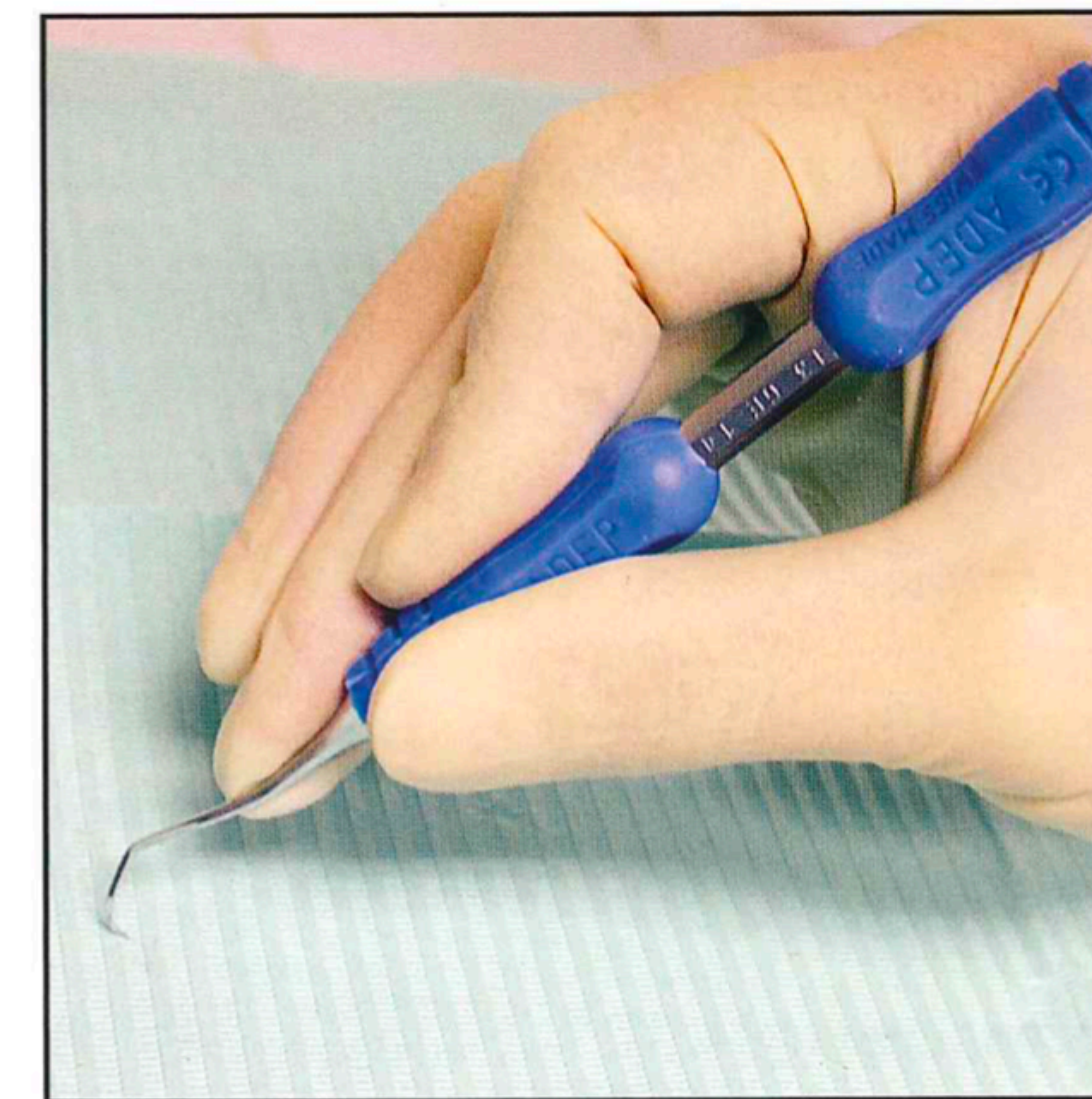
Obr. 1.15: Dlaňové držanie



Obr. 1.16 Správne modifikované držanie
- princíp trojuholníka
- princíp paralelity nástroja s prostredníkom



Obr. 1.13: Držanie nástroja ako pera



Obr. 1.14: Modifikované držanie pera

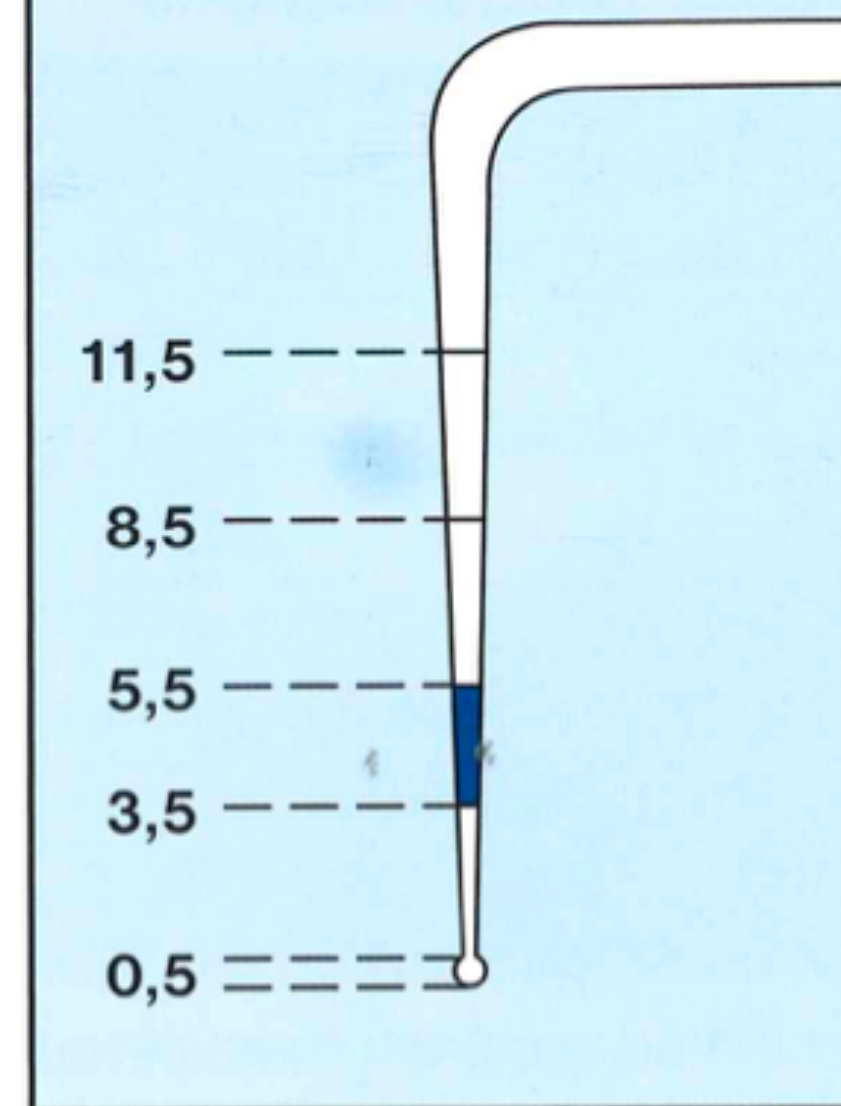
Sonda (explorer)

- Vyšetřujeme povrch zubu/zubní náhrady
- Jamky, rýhy
- Okraje výplní a fixních náhrad
- Přítomnost plaku, zubního kamene
- Viklavost zubů
- Lehké držení! – vysoká dotyková citlivost

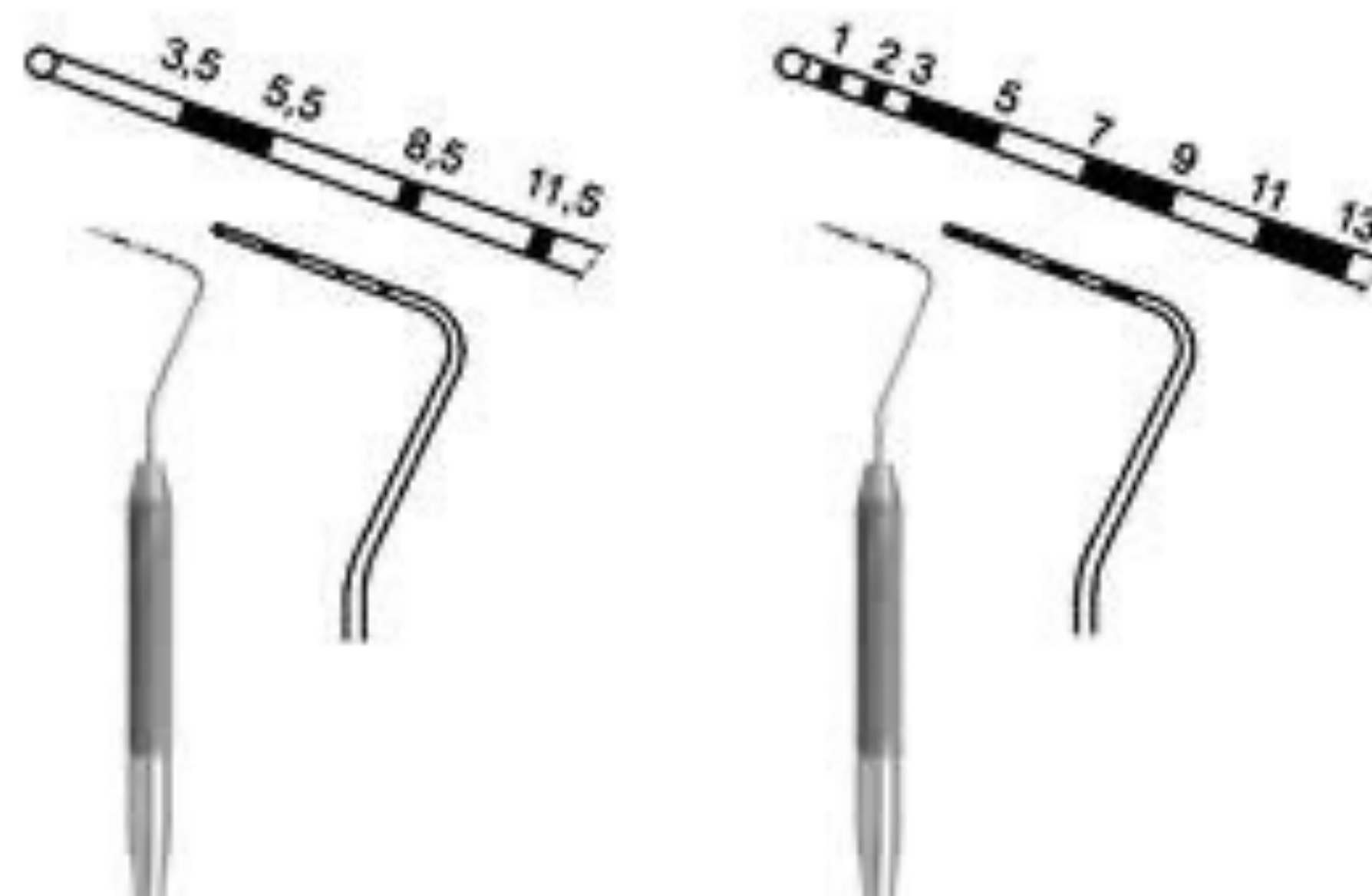


WHO - Parodontální sonda (periodontal probe)

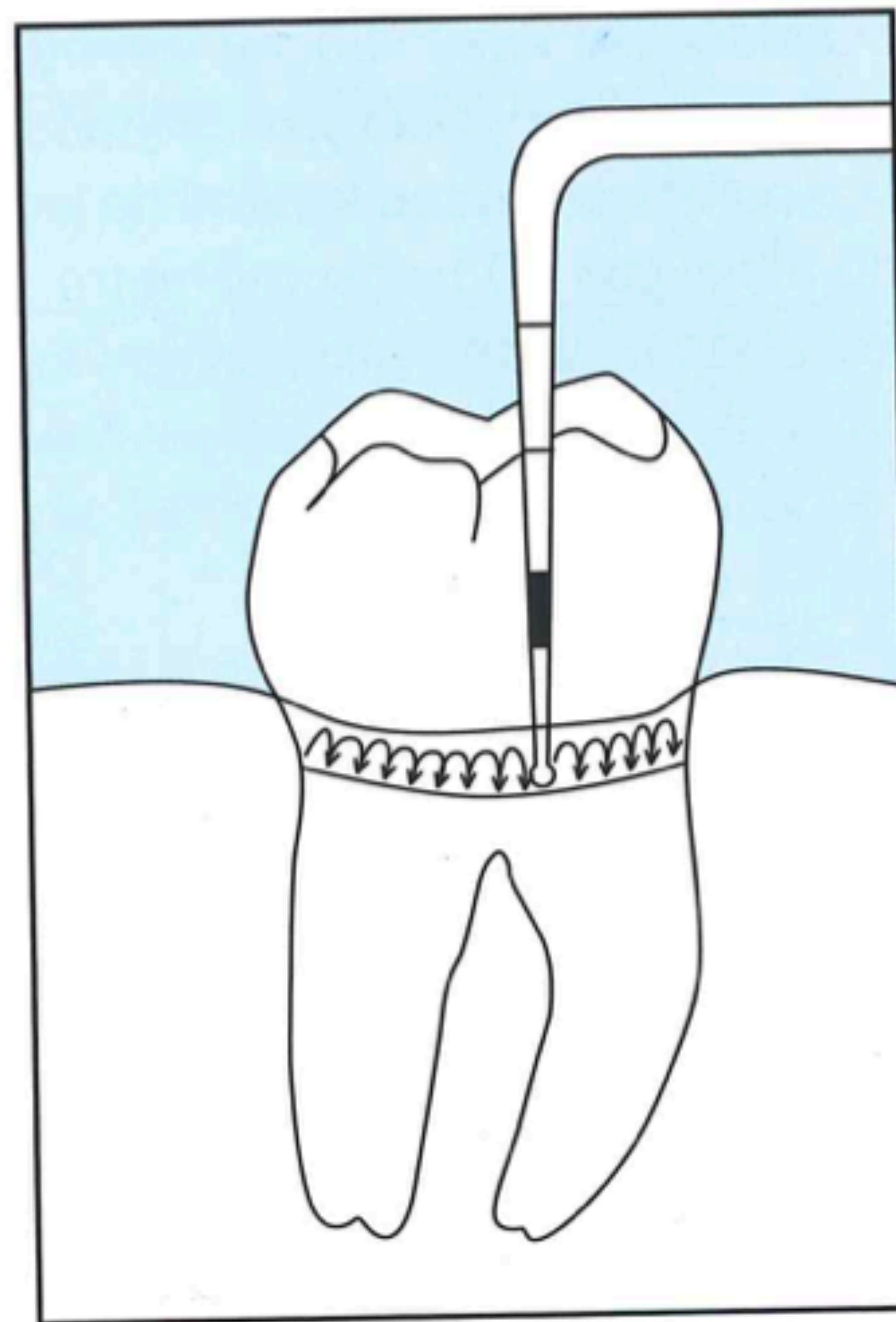
- Manuální / automatická (cílem je jednotný tlak)
- Pracovní část ukončená kuličkou / tupý konec
- Kalibrování v rozsahu cca 12mm
- Nejběžnější – sonda WHO (sonda CPITN)
- Kalibrace: kulička – 0,5/ barevné políčko 3,5-5,5- 8,5 - 11,5
Vyšetřujeme lehce, bez tlaku!



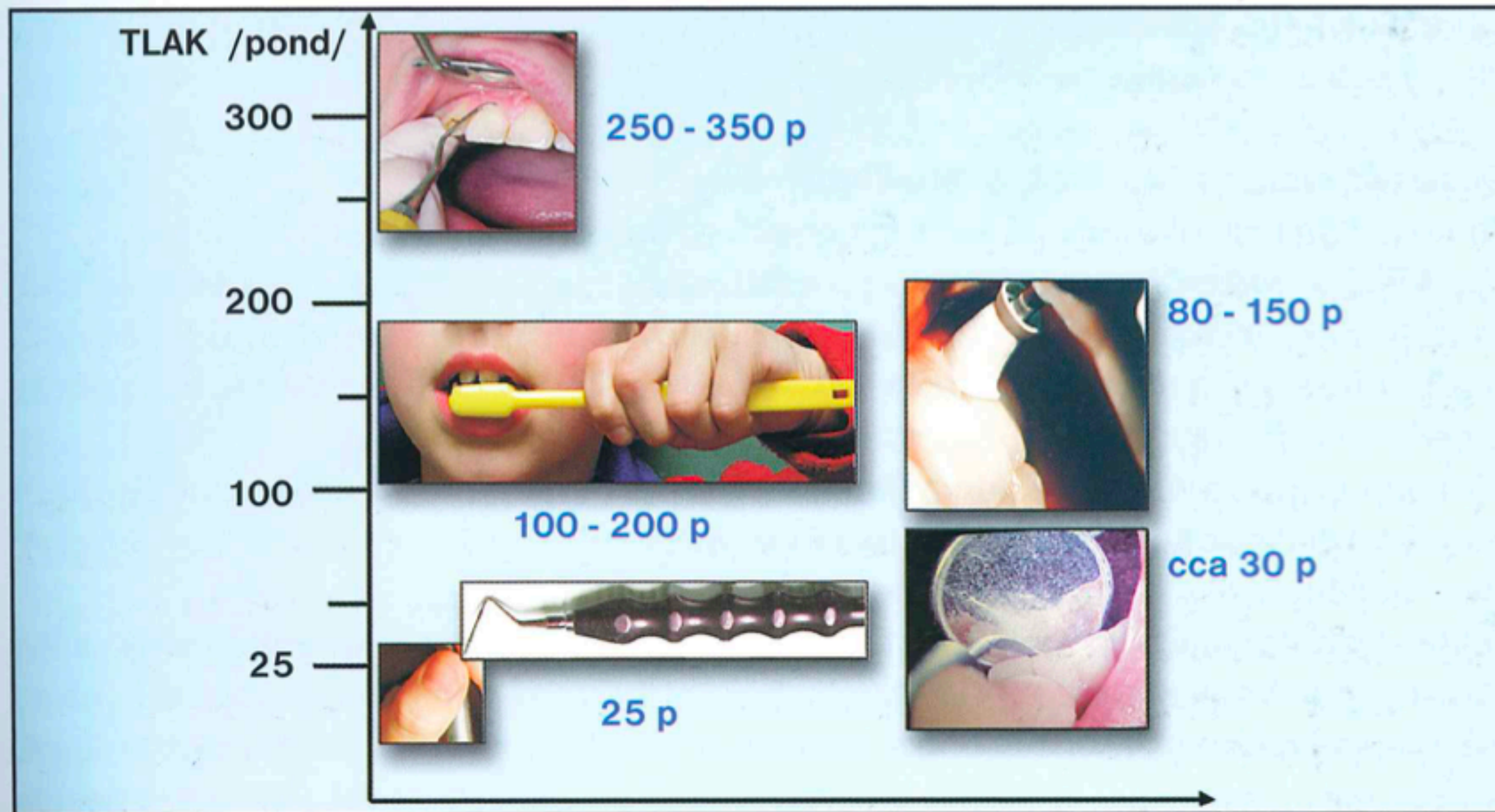
Obr. 2.6:
Parodontální sonda WHO – CPITN



Parodontální sonda (periodontal probe)

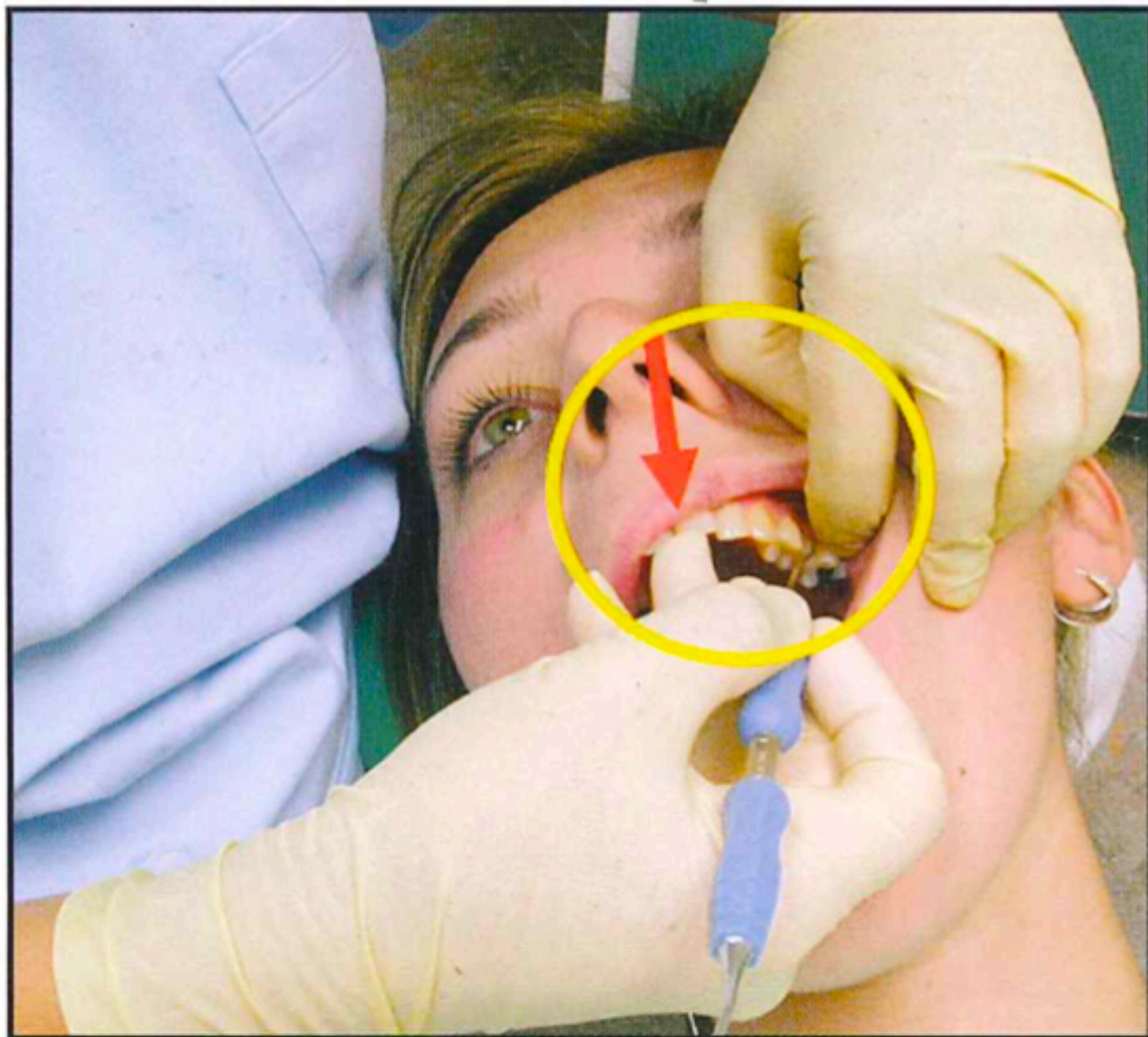


Obr. 1. 42: Vyšetrovací pohyb povrchu ko-
reňa parodontální sondou

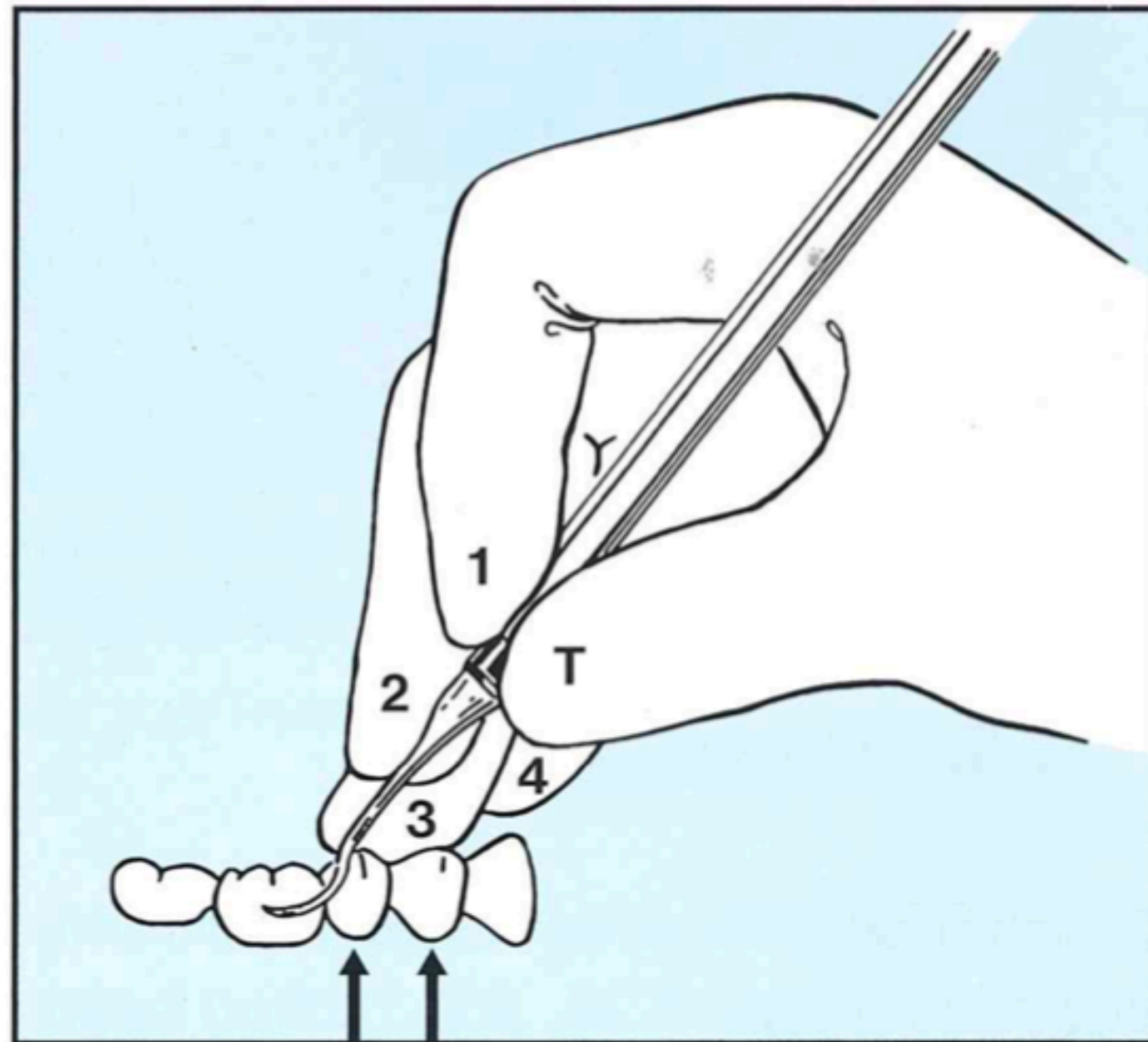


Obr. 1.41 Tlak používaný pri rôznych činnostiach vyjadrený v pondoch

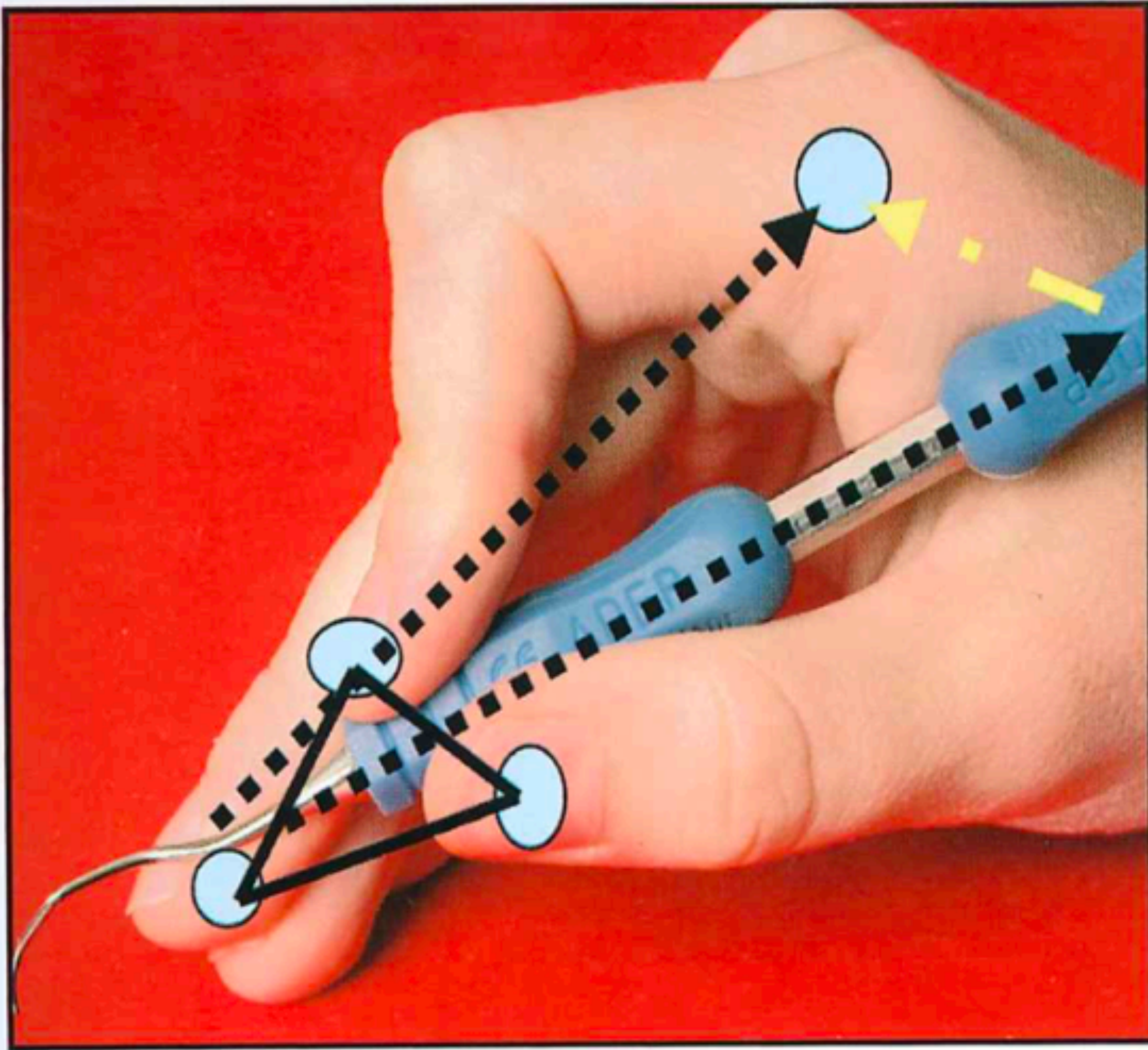
tlak – 0,25 N (gentle probing – opatrná sondáž)



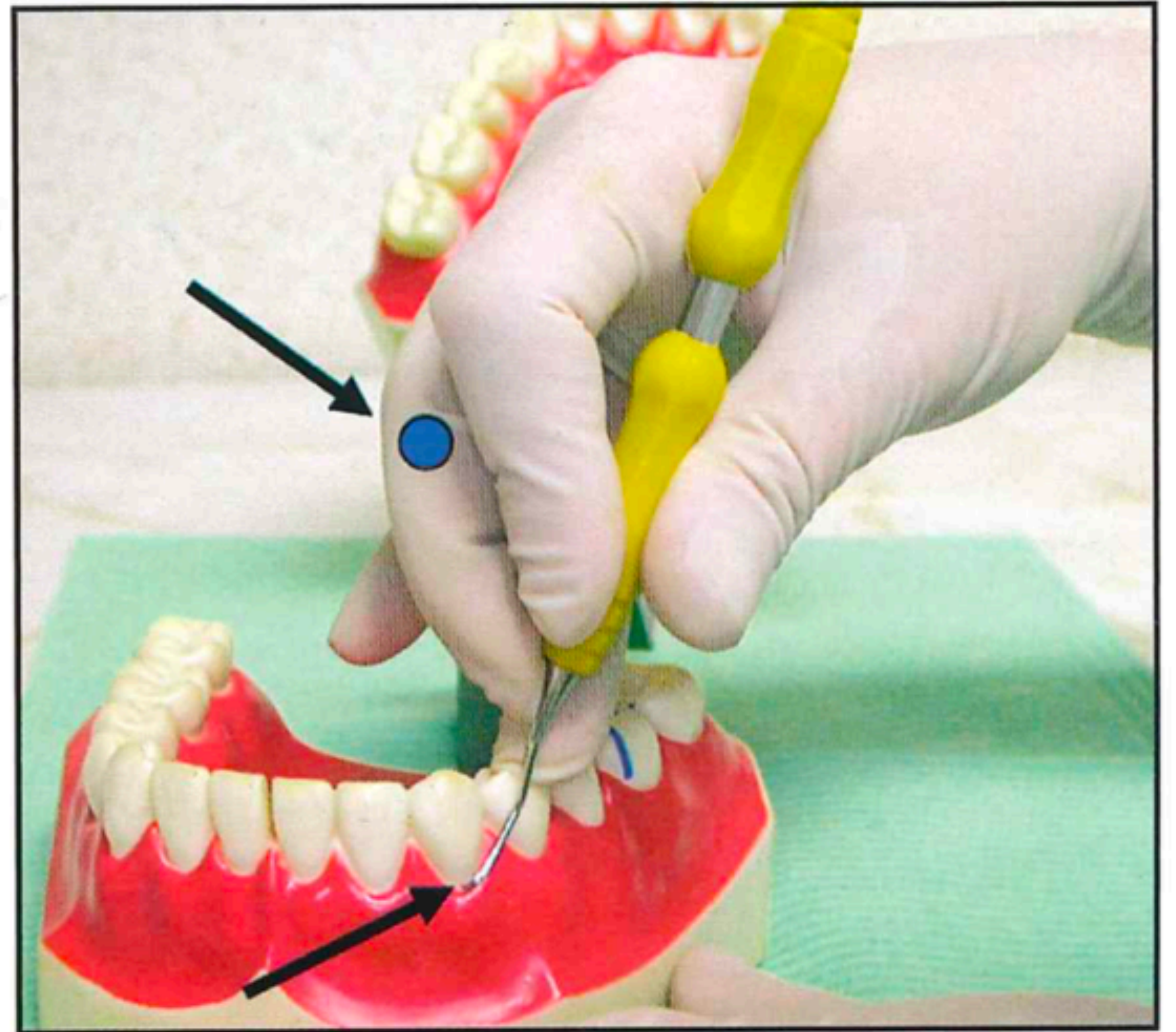
Obr. 1.24: Oporný bod



Obr. 1.25: Oporný bod – schéma



Obr. 1.17: Nástroj nesmie ležať na nechte, ukazovák má ležať na nástroji vyššie ako palec. Presunúť podľa žltej šípky.



Obr. 1.18: Prostredník je ohnutý.

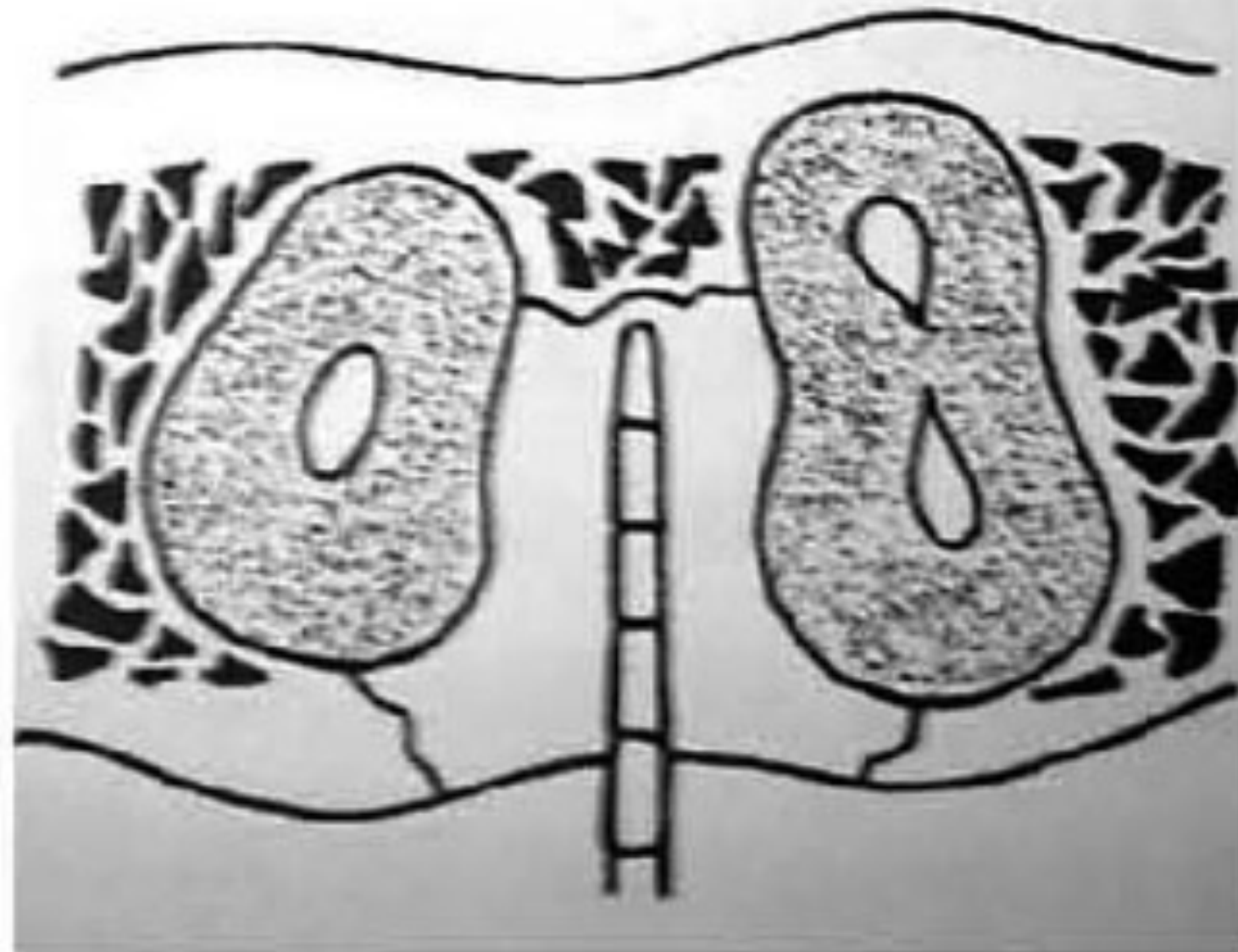
S paro sondou vyšetrujeme

- Parodontologické indexy
- Subgingivální plak + zubní kámen Nerovnosti na povrchu kořene
- Aktivitu parodontálních kapes
- Furkace
- Měříme:
 - Hloubku parodontálních kapes
 - Gingivální recesy
 - Šířku připojené gingivy
 - Horizontální měření furkací
 - Úroveň dentogingiválního spojení

Sonda Nabresova

- Furkační sondu používáme na:
 - Vyšetření lokalizace kořenů na premolárech / molárech
 - Vyšetření hloubky rozvětvení kořenů
 - Měření hloubky rozvětvení kořenů
- Pracovní část je hladká,oblá, s tupým koncem či kuličkou, kalibrovaná





2 mm scale
ball end



Sonda hmatová

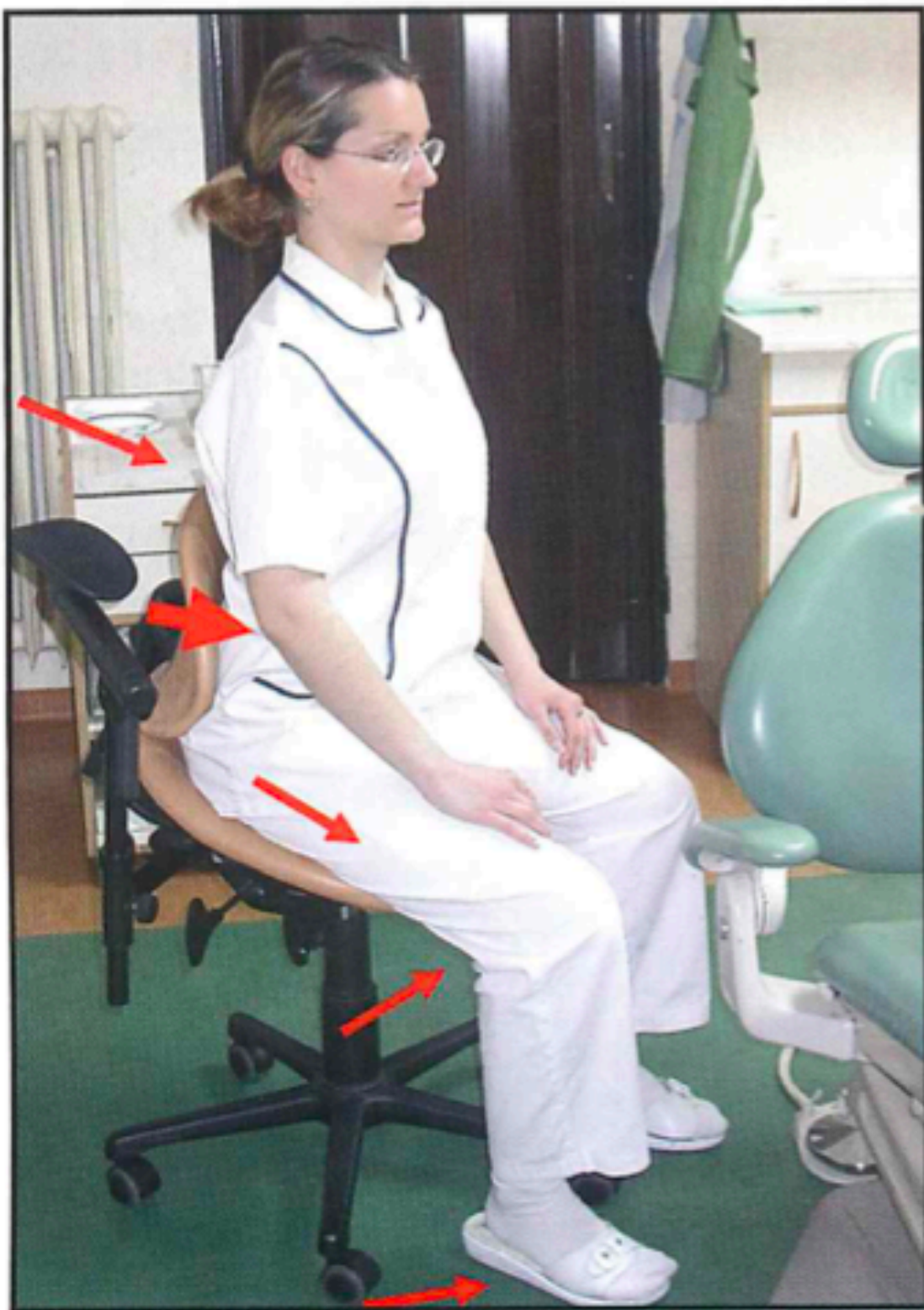
- Vyšetření:
- Převislých výplní, zubního kazu
- Supra-subgingiválního zubního kamene
- Určení všech nerovností
- Sondy jsou pružné, mají tenký ostrý hrot
- **Nikdy nevyšetřujeme hrotem bílé ani jinak zbarvené skvrny na zubech!!!**



The background of the slide features two jellyfish in a dark blue, underwater environment. The jellyfish are illuminated with a soft blue and purple light, highlighting their translucent bodies and delicate tentacles. One jellyfish is positioned in the upper left, and the other is in the lower right, both appearing to drift or pulse in the water.

Ergonomie

Stručný úvod



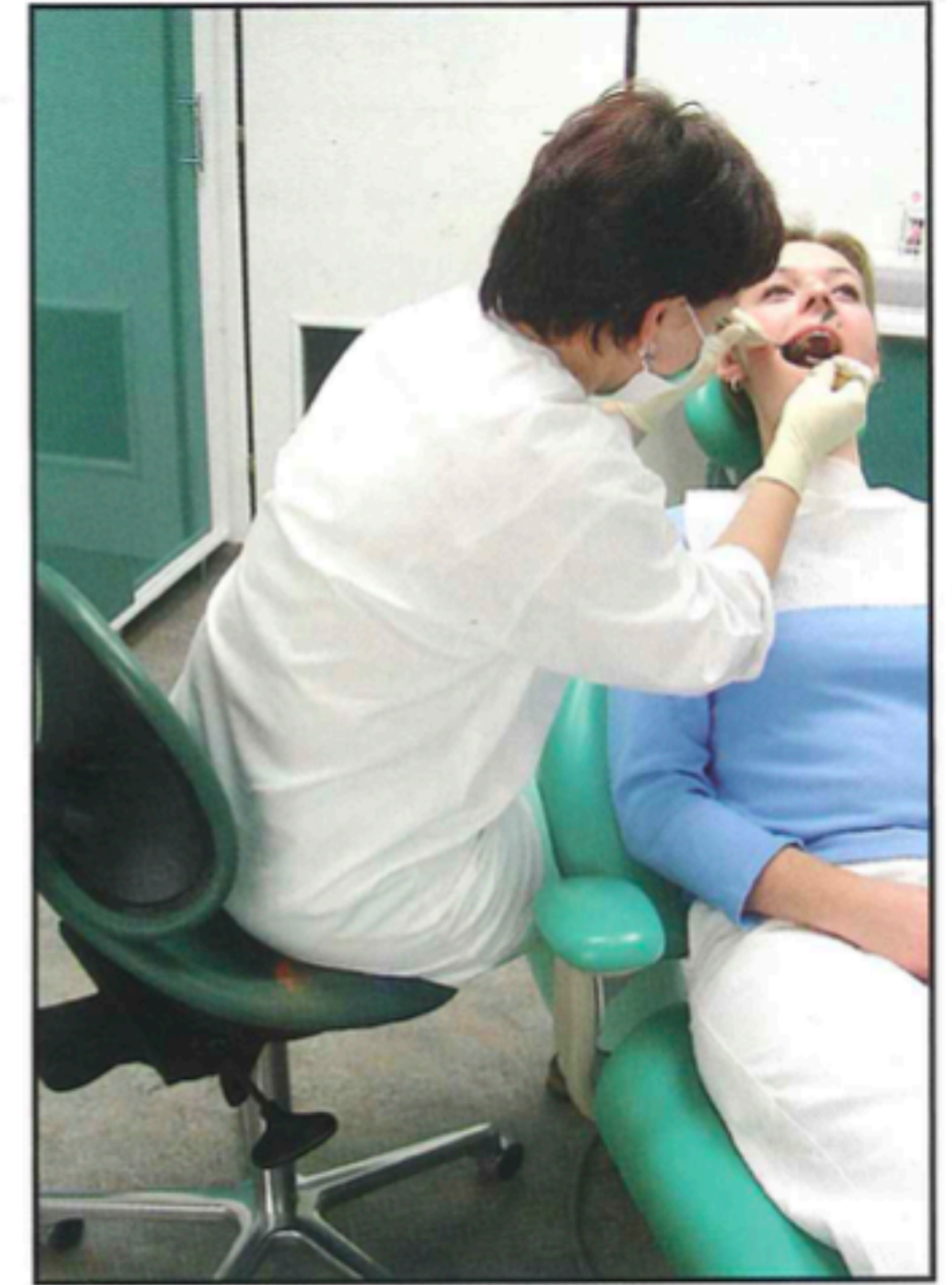
Obr. 5.15 A: Ergonomické sedenie



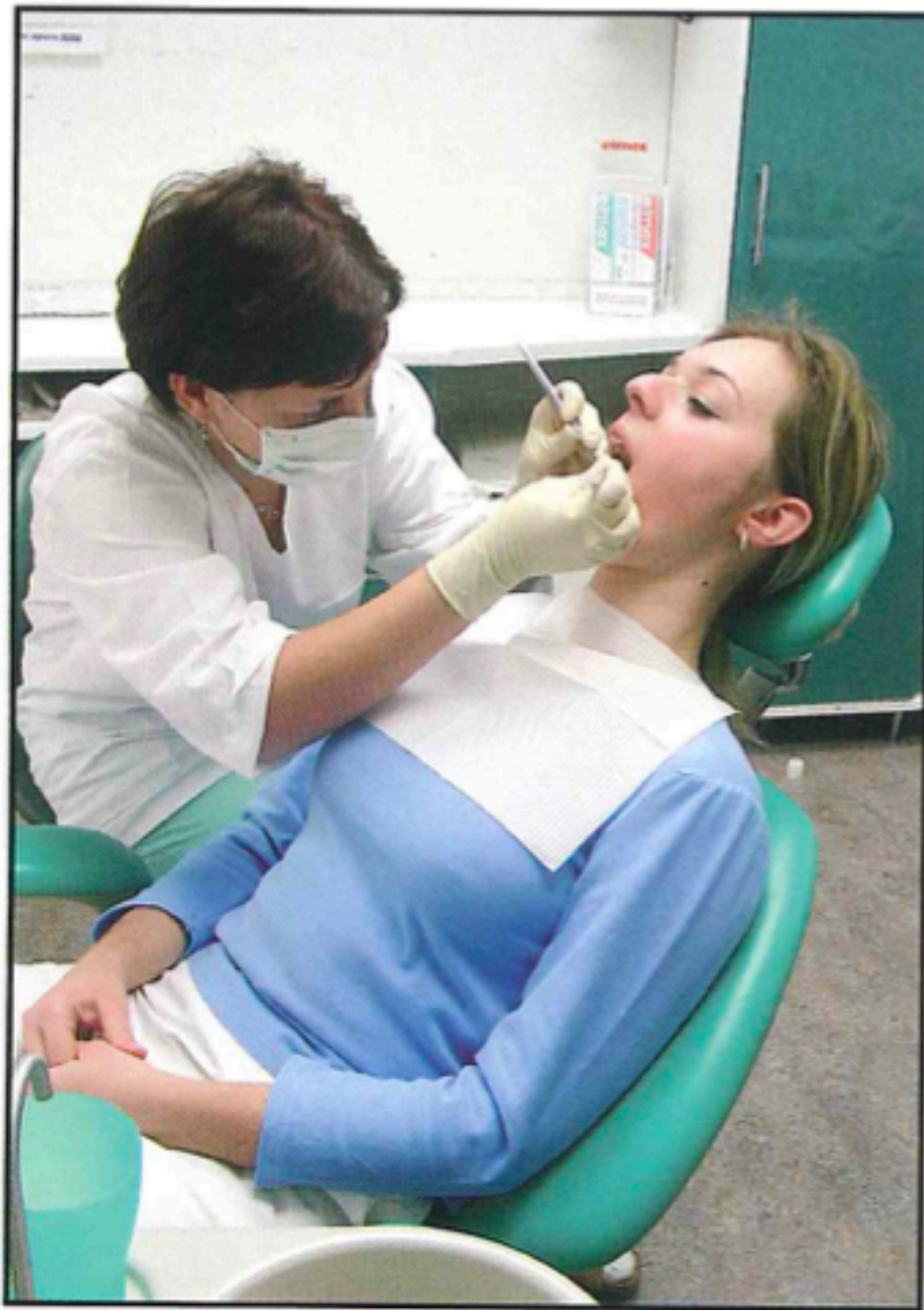
Obr. 5.15 B: Ergonómia sedenia pri ošetrovaní pacienta



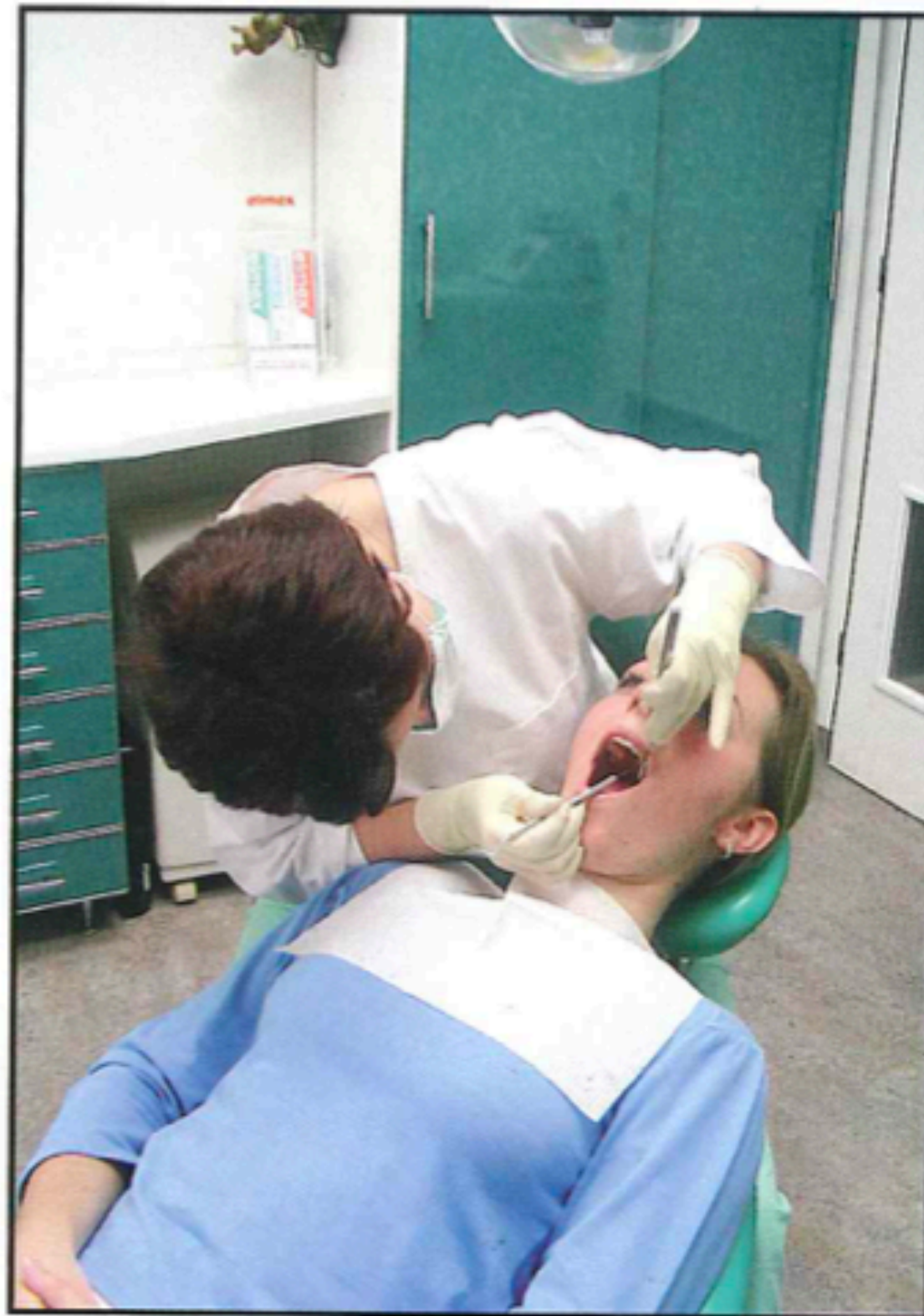
Obr. 5.16 A: Nevhodná výška kresla pri ošetrovaní v sede



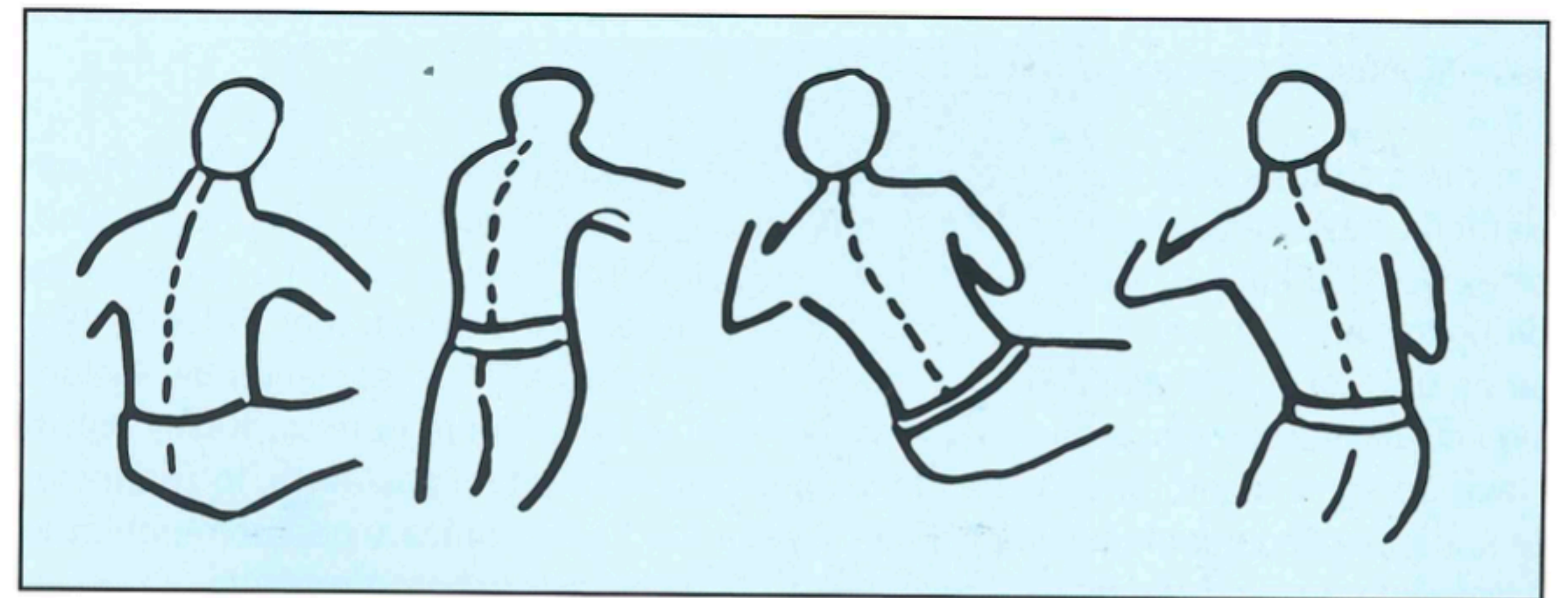
Obr. 5.16 B: Nevhodné sedenie na okraji stoličky



Obr. 5.16 C: Sedenie pri boku pacienta



Obr. 5.16 D: Zataženie krčnej chrbtice



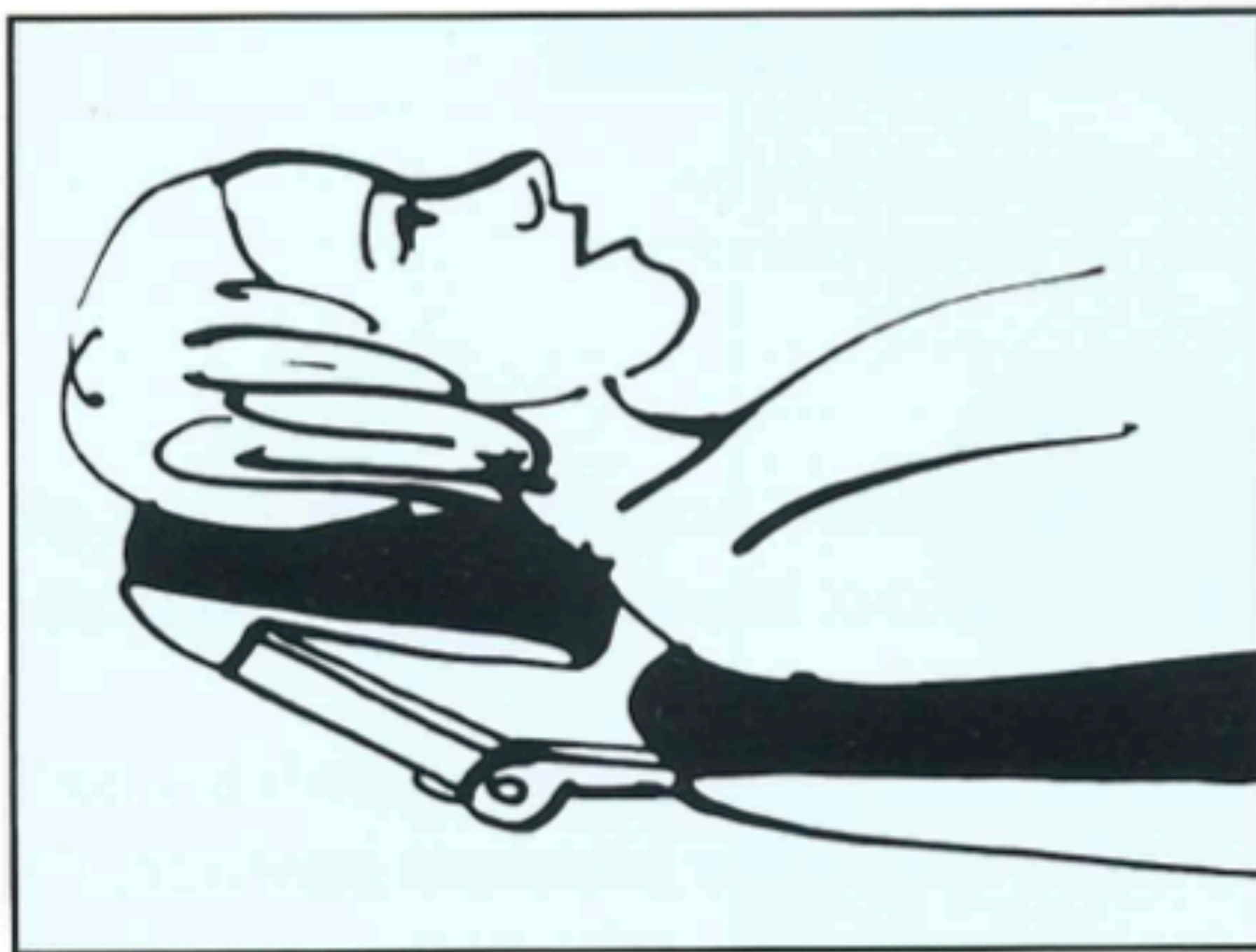
Obr. 5.17: Schéma zataženia chrbtice pri nevhodnej práci v sede a v stoji



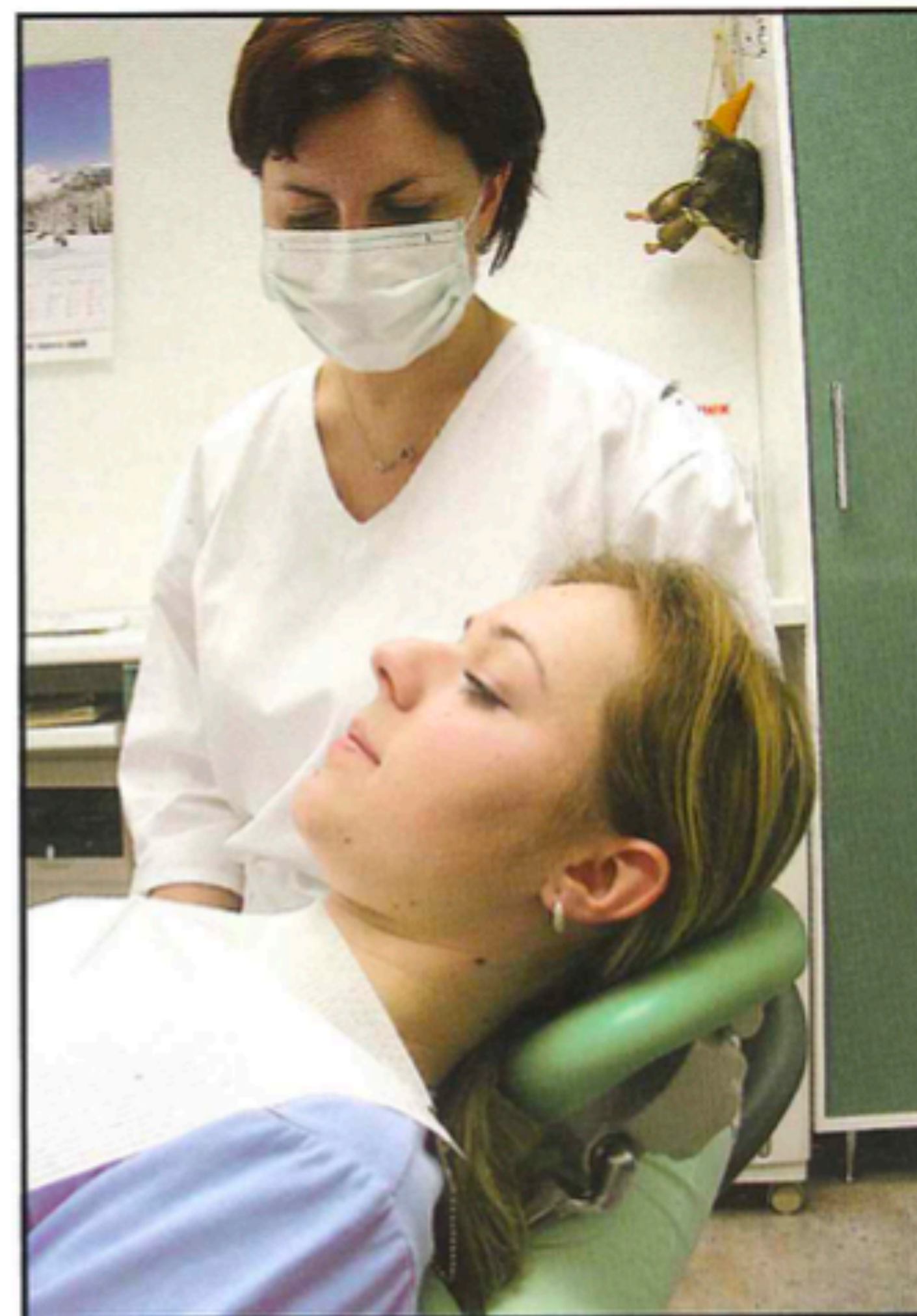
Obr. 5.22 A: Poloha operačnej lampy pri ošetrovaní v čeľusti



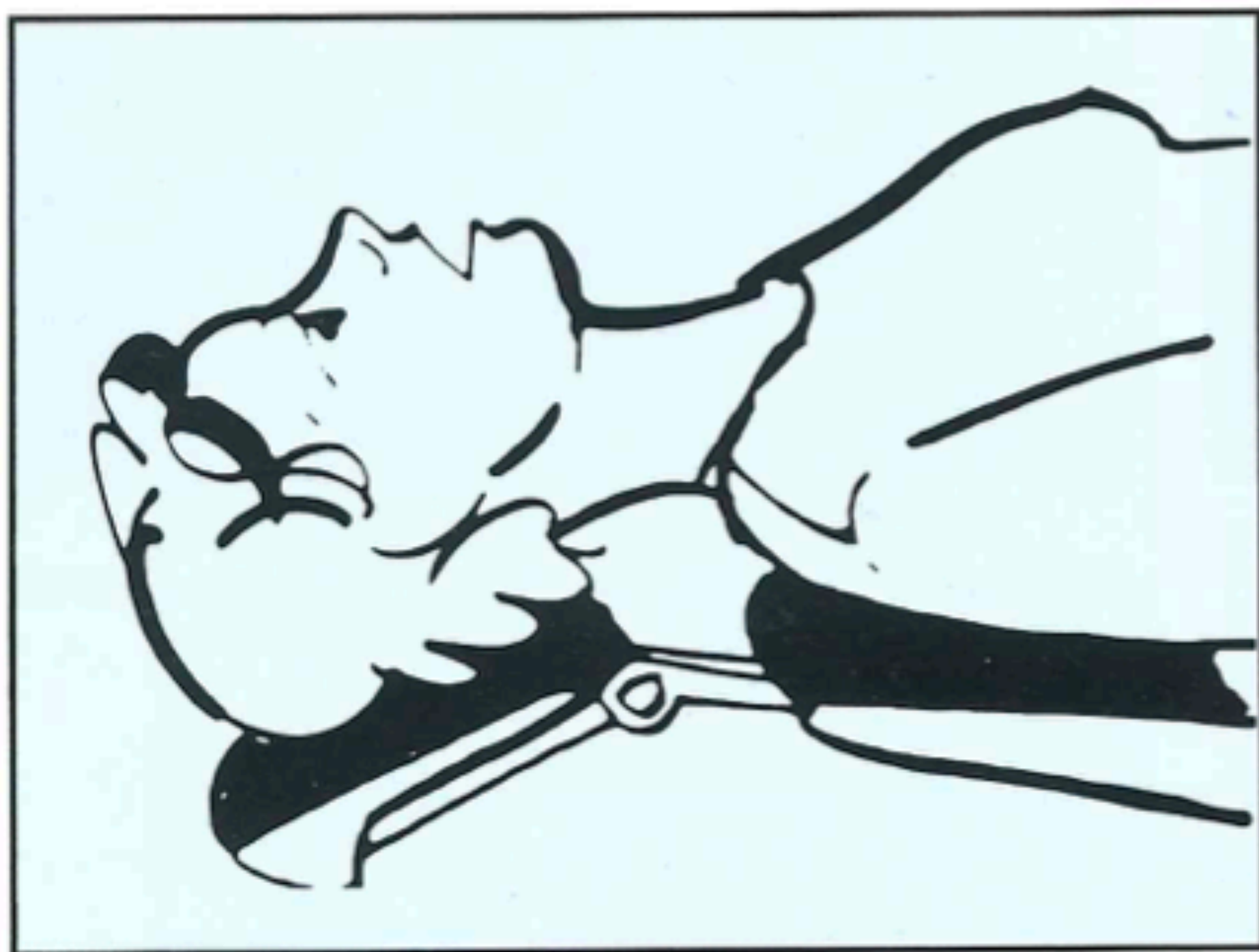
Obr. 5.22 B: Poloha operačnej lampy pri ošetrovaní v sánke



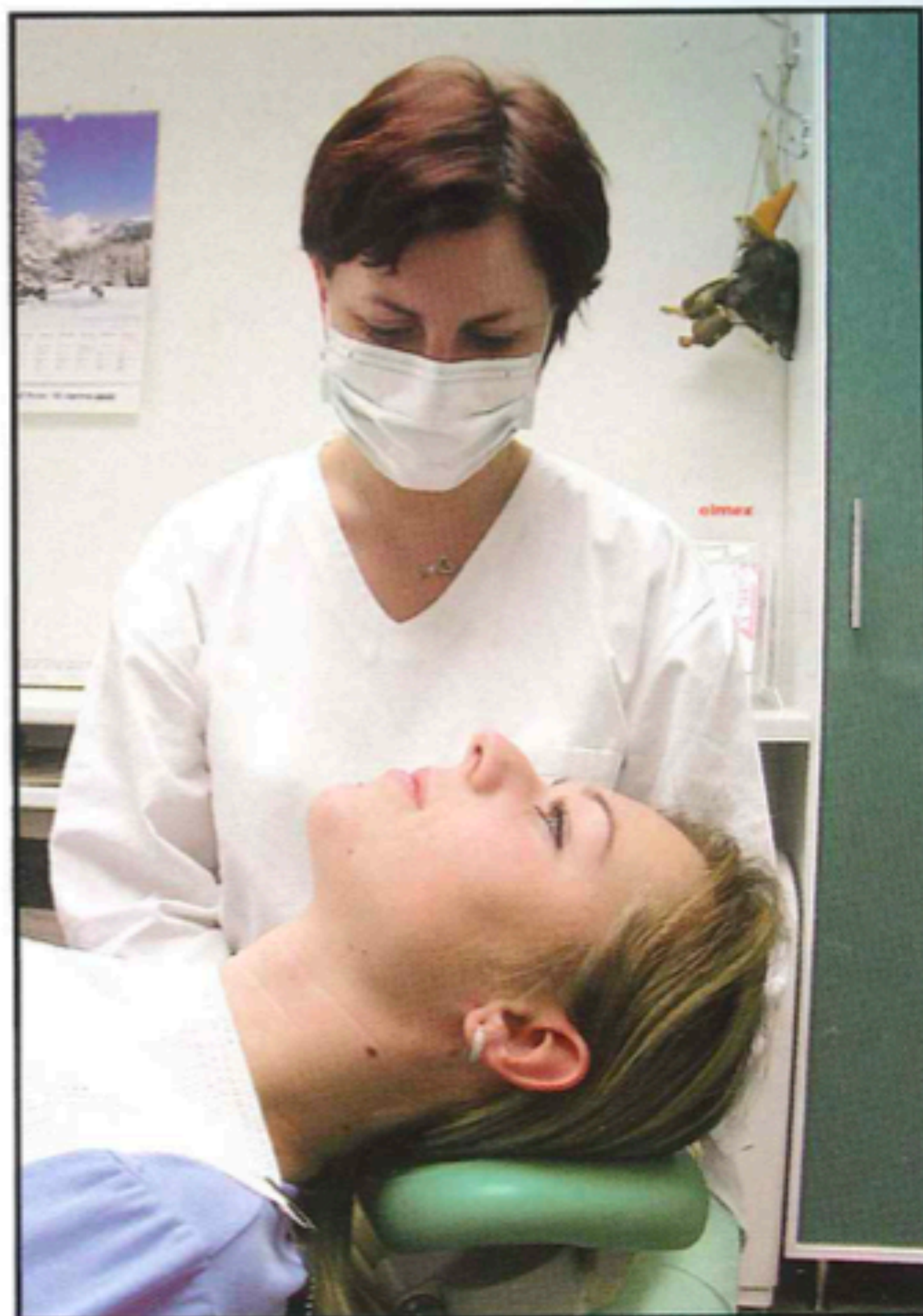
Obr. 5.20 B1: Schéma mandibulárnej polohy



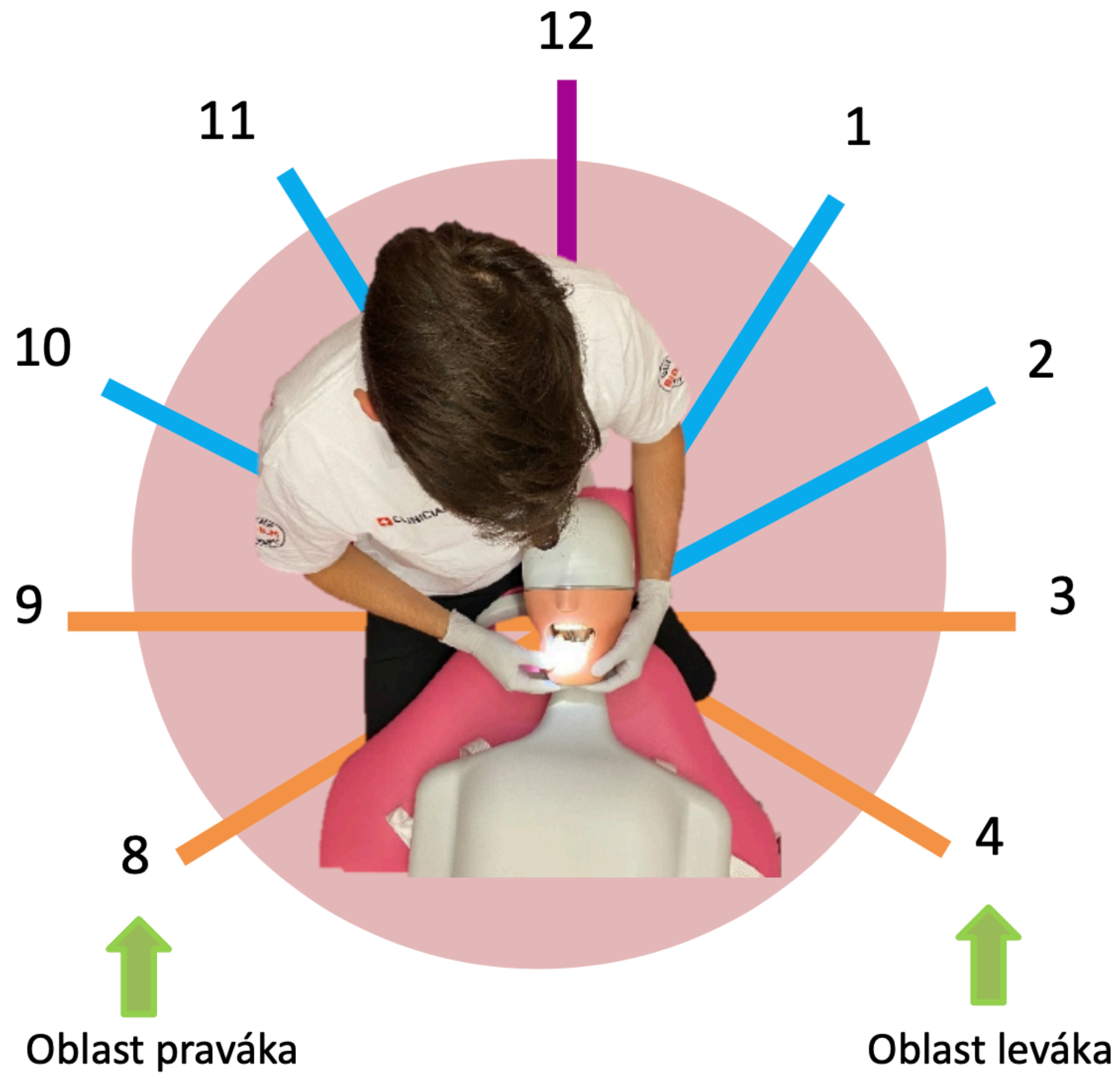
Obr. 5.20 B2: Mandibulárna poloha



Obr. 5.20 A1: Schéma maxilárnej polohy



Obr. 5.20 A2: Maxilárna poloha



The image features two jellyfish in a dark blue, monochromatic environment. The jellyfish are illuminated with a soft, ethereal light, giving them a pale, almost white appearance with subtle purple and blue tints. They have a rounded, bell-like shape with visible internal structures and long, thin tentacles trailing behind them. The word "Indexy" is written in a clean, white, sans-serif font, centered horizontally and slightly above the vertical center of the frame, overlapping the jellyfish. The overall mood is mysterious and serene.

Indexy

Na čo slouží?

- je numerická hodnota popisující výskyt a vztah definovaných diagnostických kritérií u populace nebo u jednotlivce- je to číselné ohodnocení stavu.
- Indexy využíváme pro objektivní hodnocení množství plaku, zubního kamene, zánětlivých změn na gingivě a symptomů parodontitidy. Jejich pomocí jsme schopni vyjádřit úroveň orálního zdraví.
- Používáme je jak v epidemiologii, tak v praxi k posouzení orálního zdraví konkrétního pacienta a ke kontrole výsledků případné terapie.
- Indexy nám pomáhají vyhodnocovat spolupráci pacienta během terapie. Můžeme je také s výhodou využít jako motivační pomůcku.



Požadavky na index

- kvantitativní (popř. kvalitativní) výpovědní hodnota,
- vysoká senzitivita a specificita,
- vysoká pozitivní/negativní předpovědní hodnota,
- jednoduchost a reprodukovatelnost,
- rychlé a praktické použití a výpočet (zejména ve stomatologické praxi),
- snadné provádění i stomatology nebo hygienistkami bez zvláštního proškolení



Dělení indexů

- Hygienické indexy (indexy hodnotící akumulaci plaku)
- Gingivální indexy (indexy hodnotící stupeň zánětu gingivy)
- Parodontální indexy (indexy hodnotící stupeň destrukce parodontu a potřebu parodontální léčby)
- Indexy přítomnosti zubního kamene
- Indexy přítomnosti zubního kazu

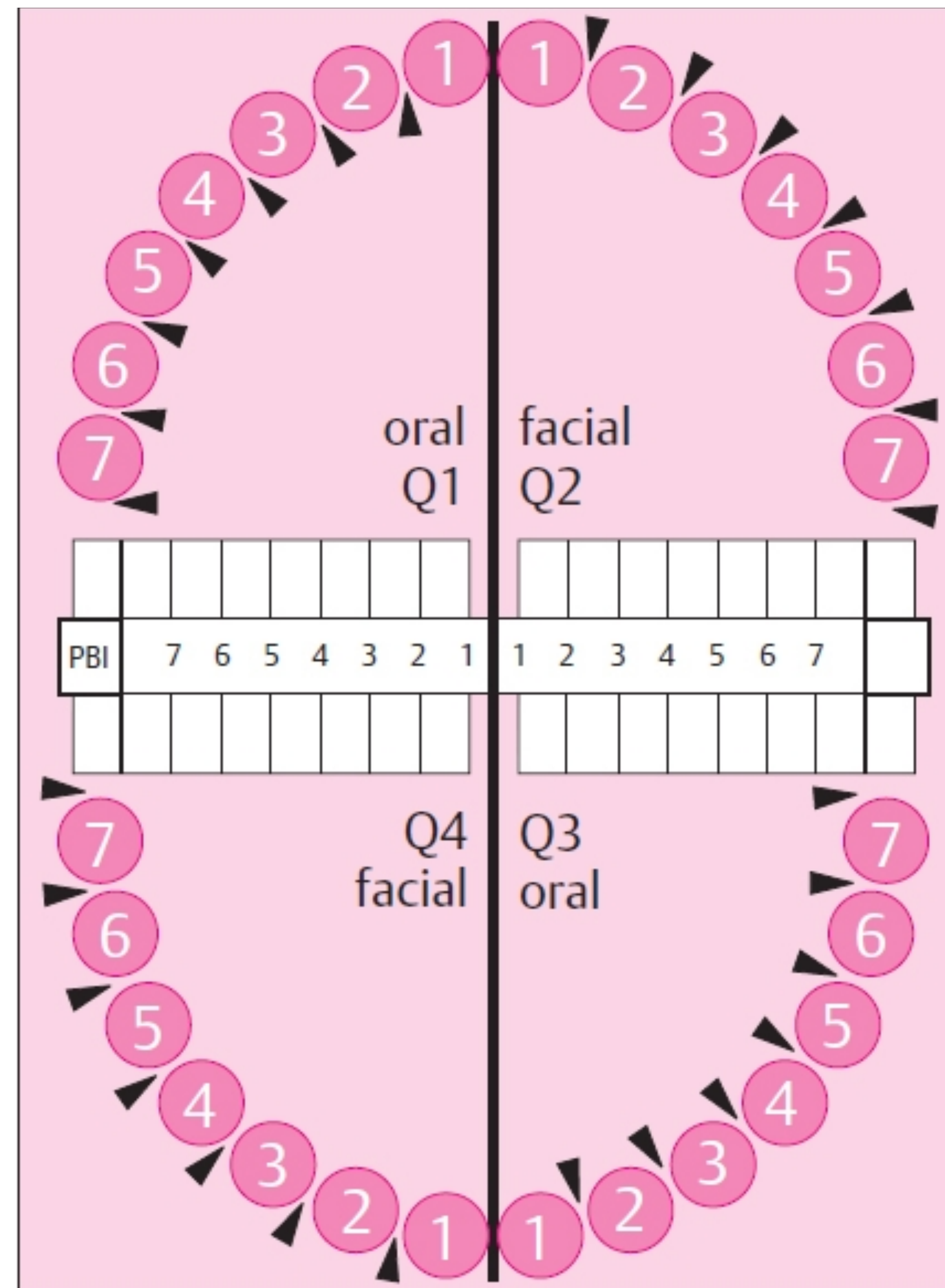


Gingivální indexy

- Indexy, které hodnotí stupeň zánětu gingivy, se opírají o fakt, že míra postižení dásně zánětem koreluje, jak s edémem a zarudnutím dásně, tak především s jejím sklonem ke krvácení po podráždění marginální gingivy. K sondáži využíváme parodontální sondu s tupým zakončením. Vyhodnocování těchto indexů je vhodné pro dokumentaci úspěchu či neúspěchu v průběhu léčby. Pokud zároveň vyšetřujeme i plakové indexy, můžeme ověřit, zda pacient čistí pravidelně, nebo pouze před návštěvou stomatologa. V takové situaci nacházíme nízký plakový, ale vysoký gingivální index. V průběhu vyšetřování je výhodné, aby si pacient přidržoval zrcadlo a mohl tak sám vidět krvácející papily. Vizualizace problému pacientovi napomáhá k motivaci a lepšímu dodržování ústní hygieny.

Papilla bleeding index

- PBI je časově nenáročný, přesto je dobrým ukazatelem míry zánětu gingivy u konkrétního pacienta. Index je výhodný pro dokumentaci průběhu terapie, informuje nás o jejím úspěchu nebo neúspěchu.
- Index je vyšetřován pomocí parodontologické sondy. Samotné vyšetření pak spočívá v tom, že se sonda zavede do sulku a vede od báze papily k jejímu vrcholu meziálně a po té distálně, čímž opisujeme tvar písmena „V“. Sondování se provádí silou asi 0,15 -0,25 N, což odpovídá zatížení sondy 15 – 25 g. Vyšetření se vykonává v chrupu rozděleném na kvadranty, u kompletního chrupu se tedy v každém kvadrantu hodnotí papily u sedmi zubů. Pravý horní a levý dolní kvadrant se vyšetřuje orálně. Levý horní a pravý dolní naopak vestibulárně. Intenzita krvácení se odečítá po vyšetření jednoho kvadrantu, což odpovídá 20- 30 vteřinám. Hodnotí se část papily u distální plošky zubu, papila mezi středními řezáky se nevyšetřuje.



Grades 1



2



3



4



Grades 1

2

3

4

Hodnocení PBI

0 - 10 výborná hygiena

11 - 25 vyhovující hygiena

26 - 69 špatná hygiena

70 a více velmi špatná hygiena, malhygiena